

Drama jako metoda w pracy wychowawczej (cz. I)

Droga mamo!

Piszę do Ciebie, bo wstydę się spojrzeć Ci w oczy, ale chciałbym Cię bardzo przeprosić za ostatnie wydarzenia. Wiem, że jesteś na mnie zła, że nie Cię słuchałem i robiłem co chciałem. Przez to narobiłem wiele kłopotu i wszystko się posypało – jak domino.

Po fakcie, muszę przyznać, że ten wypadek wiele zmienił. Wiele przemyślałem i cieszę się, że wszystko skończyło się tak, a nie inaczej. Teraz wiem, jak głupio postąpiłem. Chciałbym się zmienić i proszę Cię, Mamo, abys w to uwierzyła i zaufała mi. Pamiętasz, jak jeszcze niedawno odnosiłem sukcesy na treningach? A ja niestety wolałem kolegów, a teraz co? Koledzy zostawili mnie samego, kiedy potrzebowałem pomocy. Nie wiem czy będę mógł po tym wypadku wrócić do sportu?

Mamo bardzo Cię przepraszam i już nie martw się. Razem nam się uda. Zobaczysz będziesz ze mnie jeszcze dumna. Kocham Cię.

Drogi synu!

To co się wydarzyło, tego już nie cofniemy i nie mamy na to wpływu, ale mamy wpływ na to, co będzie. Uważam, że dostałeś solidną naukę. Wiem o wszystkim i martwię się o Ciebie. Teraz musimy razem przez to przejść. Jestem przy Tobie i pomogę Ci.

Dwa miesiące temu dostałam list od Twojej wychowawczynie, która pisała, że dzieje się z Tobą coś złego, ale zlekceważyłam ten sygnał, bo nie sądziłam, że jest to coś poważnego. Teraz wiem, że wpadłeś w nieodpowiednie towarzystwo. To co się stało nie zmieni na pewno moich uczuć. Jednak musimy porozmawiać o tym co się dzieje w Twoim życiu? Jestem Twoją matką i nie chcę Cię stracić.¹

Edukacja twórcza proponuje wykorzystanie szerokiej gamy technik, by dać uczniom możliwość obszernej i kreatywnej wypowiedzi, dlatego najważniejszym aspektem współczesnego wychowania powinno być odpowiedzialne, świadome i przemyślane działanie nauczyciela, pedagoga.

Gdy zawodzą tradycyjne metody pracy z uczniami, warto szukać innych metod. Jednym z rozwiązań, którym może posłużyć się nauczyciel, jest metoda dramy, w której **list** - jedną z wielu technik wykorzystywanych w tej metodzie, jest ściśle związany z rolą, która została zaplanowana i zorganizowana przez prowadzącego. Przybliża nieobecną postać, pomaga odkryć jego tajemnicę, inaczej spojrzeć na zaistniały problem.

Przytoczone wyżej przykłady listów zostały napisane podczas **letnich warsztatów dla nauczycieli zorganizowanych w Regionalnym Ośrodku Metodyczno – Edukacyjnym Metis w Katowicach**. Warsztat „Drama jako metoda w pracy wychowawczej” oparty został o metody aktywnego uczestnictwa pozwalający nauczycielom na jak największe zaangażowanie się w problem i opracowanie jego rozwiązania.

Stosowana „dramowa forma pracy” polega na:

- Głębokim wprowadzeniu i zaangażowaniu uczestników zajęć w „historię profilaktyczną”.

---

¹ Materiał zamieszczono za zgodą uczestników szkolenia.

- Umożliwieniu bezpośredniego doświadczenia emocji poprzez indywidualne i grupowe odgrywanie scen, zdarzeń, aby w efekcie stworzyć wspólną historię lub rozwiązać problem.
- Doświadczeniu emocji związanych z problemem.
- Doprowadzeniu do zmiany postawy wobec problemu.

Drama w Polsce rozwinęła się w połowie lat osiemdziesiątych, dzięki angielskiemu teatrowi edukacyjnemu. Pierwszą osobą wprowadzającą dramę była Halina Machulska. Teorią i praktyką poświęconą dramie zajmuje się Krystyna Pankowska. Od 1991 roku ukazuje się kwartalnik "Drama". Najważniejsze w rozwoju dramy w Polsce jest zainteresowanie tą formą pracy nauczycieli na co dzień pracującymi z dziećmi.

Pisząc o dramie należy sprecyzować czym ona dokładnie jest. Jest to edukacja przez działanie angażująca wyobraźnię i emocje. Jest to forma pogłębiania, zdobywania, utrwalania wiadomości dzięki wykorzystaniu podstawowej właściwości, którą posiadają dzieci - a więc umiejętność wchodzenia w rolę. Drama poszerza pole doświadczeń człowieka, wzbogaca doznania, ma liczne, określone zadania wychowawcze, wzmacnia kontakty międzyludzkie, rozładowuje napięcie psychiczne, pobudza wiarę we własne siły.

Istota dramy wiąże się z jednej strony z takimi pojęciami jak wyobraźnia i ekspresja twórcza - z drugiej radosna, twórcza praca. John Mansfield powiedział: *"Człowiek składa się z ciała, umysłu i wyobraźni – jego ciało jest niedoskonałe, jego umysł zawodny, ale jego wyobraźnia uczyniła go znakomitym"*.

Jak już wcześniej pisałam podstawą dramy jest wchodzenie w role i odgrywanie określonych sytuacji. **Drama nie jest ani teatrem**, choć wszyscy są „aktorami” - wchodzi w rolę, angażują się emocjonalnie w fikcję dramatyczną, a po wyjściu z roli oceniają tę fikcję, dyskutują nad postawionymi problemami. **Nie jest też spektaklem, ani aktorstwem**. W dramie nie ma podziałów na widzów i aktorów, wszyscy uczestnicy są zjednoczeni we wspólnej historii, natomiast prezentacja efektów pracy ma doprowadzić do rozwiązania „profilaktycznego problemu”. Uczniowie jednak powinni zdawać sobie sprawę, że uczestniczą w zajęciach nie po to, aby grać, lecz po to, aby się uczyć. Drama to **nie spektakl** chociaż wykorzystujemy w niej: gest, słowo, ruch i rekwizyt. Drama to **nie aktorstwo** - udział w dramie jest możliwy dla wszystkich, niezależnie od ich talentu. Warunkiem uczestnictwa jest „wchodzenie w rolę”. Uczestnik dramy nie gra kogoś, lecz jest sobą w nowych sytuacjach, zadaniach.

Dlaczego praca dramą jest ważna? Ponieważ drama jest działaniem, które pobudza sferę intelektualną, emocjonalną oraz fizyczną człowieka. W praktyce szkolnej, jako metoda w pracy wychowawczej i profilaktycznej, pozwala na budowanie poczucia wartości ucznia i „przygotowuje do wielkiej gry życia”². Dzięki niej rozwija się uczeń oraz nauczyciel, a zajęcia stają się bardziej atrakcyjne.

Literatura:

K. Pankowska, "Edukacja przez dramę", WS i P, Warszawa 1997,

Brania Way, Drama w wychowaniu dzieci i młodzieży, Warszawa 1995,

Wojnar I. Edukacja kulturalna i kształcenie postawy empatycznej – rola sztuki. Przegląd Humanistyczny, Nr 7.

² Wojnar I. Edukacja kulturalna i kształcenie postawy empatycznej – rola sztuki. Przegląd Humanistyczny, Nr 7.